

SÖZLÜ İLETİŞİM KAVRAMI VE HİTABET

SÖZLÜ İLETİŞİM; insanın kendini ifade edebilmesi, istek ve ihtiyaçlarını aktarabilmesi, diğer insanları anlaması ve sosyalleşebilmesi ya da başka birçok nedenle hayatın önemli bir yerinde konumlandırılmaktadır.

SÖZLÜ İLETİŞİMİN ÖZELLİKLERİ; Sözlü iletişim kültürle biçimlenir. Sözlü iletişim, iletişime giren kişilerin birçok özelliğinden etkilenir. İletişime girenlerin ilişki boyutu sözlü iletişimin resmîlik ve gayriresmîliğini belirler. Sözlü iletişimin doğrudan veya dolaylı olması, Sözlü iletişimde kullanılan kelimelerin soyut ve somut olması, Sözlü iletişimde argo ve esprilerin kullanılması, Sözlü iletişimin gücünü arttıran metinlerarasılıktır.

Telefon konuşması, **aracılanmış sözlü iletişime** örnektir.

Aile üyeleri ile kurulan sözlü iletişim ile iş arkadaşları arasında kurulan sözlü iletişimin farklılık göstermesi, sözlü iletişimin **resmîlik/ gayriresmîlik** özelliği ile ilişkilidir.

SÖZLÜ İLETİŞİM SÜRECİ ÖGELERİ; Kanal(ses, söz, konuşma), Kodaçma, Dinleyici (hedef), Geri bildirim, Konuşmacı (Kaynak), Kodlama, İleti (Mesaj) dır.

GERİ BİLDİRİM; alıcının algıladığı ve yorumladığı iletilere, sözlü-sözsüz her türlü tepki verme sürecine denir. Geri bildirim, alıcının mesaja olan tepkisini kaynağın öğrenmesidir. **GERİ BİLDİRİM TÜRLERİ;** Hemen/ gecikmiş geri bildirim, Eleştirel/ destekleyici geri bildirim, Olum-lu/ olumsuz geri bildirim, İleri bildirim.

YAZILI İLETİŞİMİN ÖZELLİKLERİ; Yazılı iletişim Sümerlilerin yazıyı bulmasıyla başlar. İlk yazı türü "çivi yazısı" olarak bilinen yazı formudur. Duygu, düşünce ve içeriklerin aktarımında önemli bir araçtır. Yazı etkili bir iletişim aracıdır. Oluşturulan metinlerin anlaşılması açısından, metinde kullanılan grafik, resim vb. görsel öğeler çok önemlidir.

Toplumsal ilişkiler sistemi olarak tespitte **iletişim şekilleri;** 1.Kişinin Kendisi ile İletişimi (İçsel İletişim), 2.Kişiler Arası İletişim, 3.Grup İletişimi, 4.Örgütsel İletişim, 5.Kitle İletişimi şeklinde sıralanır.

ÖĞRETİCİ YAZILAR; haber, köşe yazısı, röportaj, mülakattır. **YAŞATICI YAZILAR;** roman, öykü, tiyatro, makale

YAYIN YAPAN GÖRSEL İLETİŞİM ARAÇLARI; televizyon vb. **BASIL GÖRSEL İLETİŞİM ARAÇLARI;** kitap, kitapçık, gazete, dergi ilanı, afiş vb.

İLETİŞİMİN ÖZELLİKLERİ; Duygu ve düşüncelerin aktarımını sağlar. Tutum ve davranışları etkilemeye yönelik bir süreçtir. Toplumsal yaşamın düzenlenmesinde ve oluşmasında önemli bir işleve sahiptir. Yüz yüze iletişim aracısız iletişim türüne örnektir.

Hazırlıksız konuşma türleri; Sohbet etmek, Kendini tanıtmak, Teşekkür etmek, Nezaket konuşmaları, kutlama/tebrik/taziye konuşmaları ve telefon konuşmalarıdır.

MESAJ, iletişim sürecinde kaynaktan gönderilen; bilgi, görüş ve davranışların kaynak tarafından ortak sembollere bağlı olarak kodlanmasıdır. **Mesajın tasarlanmasında üç nokta;** Mesajın dili ve kodu, Mesajın içeriği, Mesaj geliştirmidir.

ALICININ MESAJA KARŞI DİRENÇ GÖSTERDİĞİ TEPKİLER; İkna edici mesaja karşı çeşitli argümanlarla yanıt vererek olumsuzlamaya çalışmak. Kaynağı küçümsemek ve alaycı bir tavır takınmak. Alıcı; kaynağa inanmadığını, güvenmediğini söyleyerek mesajı kabul etmez. Alıcı mesajı kabul etmesine karşın, mesajın gerçek amacından sapmasını sağlayarak kaynağın mesajını istemediğini gösterir.

SÖZLÜ İLETİŞİMDE MESAJ AYRIMI; Tek yönlü mesaj, İki yönlü mesaj, Duygusal mesaj, Rasyonel mesaj

Özellikle ilk çağlarda insanların birlikte yaşamalarını ve sosyalleşmelerini sağlayan en önemli olgu **iletişim**dir.

MESAJIN ALICI TARAFINDAN KABUL EDİLMESİ ÜZERİNDE ETKİLİ OLAN ÖZELLİKLER; Mesaj, alıcının fizyolojik dürtülerine hitap etmelidir. Mesaj, alıcının eğitim düzeyi, mesleği, cinsiyeti, yaşı ve alışkanlıklarına yönelik olmalıdır. Mesaj, teşvik ve motive edici özellikler içermelidir.

İnsanı, diğer canlılardan ayıran ve dünyayı yönetmesini sağlayan iki temel özelliği bulunmaktadır. Bu özellikler; **'konuşma' ve 'düşünme'**dir.

Sözlü iletişimin farklı biçimleri; açıklama, soru, emir, itaat, bildirim ve ünlemdir. **Soru:** İletişim sürecini başlatan kişi veya kesimin bir konu ya da durumla ilgili bilgi alma amacıdır.

SÖZLÜ İLETİŞİMİN AVANTAJLARI; İletilen mesajların anlaşılma derecesi denetlenebilir. Anlık karşılık verilebilir, soru sorulabilir. Verilen cevaplar kontrol edilebilir. Anlaşılmayan konulara açıklık getirilebilir. Beden diliyle desteklenebilir.

Eski Yunanlılar ve Romalılar çalışma kavramını **"acı", "yorgunluk" ve "zahmet"** anlamlarında kullanmışlardır

Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde piramidin birinci basamağında yer alan en temel ihtiyaç yeme, içme, barınma vb. dir.

Çalışma yaşamında iletişim mevcut kurum yapısına ve kültürüne bağlı olarak kurum içerisinde mesajların aktarılması, alınması sürecidir.

BİÇİMSEL OLMAYAN (INFORMAL) İLETİŞİMİN ÖZELLİKLERİ;

Informal iletişimin en önemli özelliği hem resmî hem de gayriresmî süreçlerin yönetilmesinde kullanılmasıdır. Çalışanların sosyal ilişkilerinin doğal bir neticesidir. Çalışanların motive olmalarında etkilidir. Örgütte birlik ruhunun gelişmesini ve örgüt çalışanlarının moralini sağlamaktadır. Yöneticiler için etkili bir yönetim aracıdır. Örgütlerde takım çalışması ve görevler etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilir.

DİL, sesleri, sembolleri içeren ve bu sesler ile sembolleri belirli bir bölgeye özgü kılan bir yapıdır.

TDK Güncel Türkçe Sözlük **gerçekliği**, "gerçek olan, var olan şeylerin tümü, hakikat" olarak tanımlamaktadır.

"SAPİR- WHORF HİPOTEZİ" NE GÖRE; Dil, dünyayı yorumlama biçimimizi belirlemekte, düşünce dile bağlı olduğundan dil varlığımızı belirlemektedir.

Sapir-Whorf Hipotezi'ne göre dil, dünyayı yorumlama biçimimizi belirlemekte, düşünce dile bağlı olduğundan dil varlığımızı belirlemektedir.

Aristoteles'e göre retorik, belli bir durumda elde bulunan tüm inandırma yollarını kullanabilme yetisidir.

Aristoteles'e göre retorüğün en önemli ve gerçek ögesi inandırmadır.

Retoriğün **modern anlamda abartılmış ve doğruyu aktarmayan mesajları** ifade ettiği söylenir.

RETORİĞİN TARİHSEL AŞAMALARI; Sofistler, Atinalı filozoflar, Roma dönemi, Orta Çağ, Yeniden keşfedilmesi, Aydınlanma, Çöküş dönemi, 20. asır

Atinalı Filozoflar; Platon, Sokrates'in öğrencisi ve retorüğün ilk eleştirmenlerinden biridir. **Platon retorüğün bir bilim olmadığını, sadece diyalektiğin araçlarından biri olduğunu söyler.** Retoriğün yalnızca hakikatin bir ifadesi olmakla faydalı ve takdire değer olduğunu ifade eden düşünür **Platon** dur.

PATHOS (PSİKOLOJİK ÇEKİCİLİK/ERDEM); tutkulara veya izleyicilerin/dinleyicilerin isteklerine hitap eden konuşmanın havası ya da tonudur.

Pathos çekicilik unsurunun içerisinde değerlendirilen konular; Mizah, Metaforlar, Umut ve tutku, Sadakattır.

Sınav öncesinde son tekrar için hazırladığımız bu Gümüş Not;

Altın Notlar ve Altın Sorular'dan hazırlık yapan öğrencilerimizin anlayacağı şekilde kısaltılarak hazırlanmıştır.

www.akademiaof.com